

Το σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (EEK) στο Βέλγιο

Ο τουριστικός τομέας έχει καταστεί ένας από τους ισχυρότερους πυλώνες της ΕΕ, και το Βέλγιο δεν αποτελεί εξαίρεση. Το σύστημα ΕΕΚ του Βελγίου διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην προετοιμασία των ατόμων για διάφορα επαγγέλματα, στη στήριξη της οικονομικής ανάπτυξης και στην αντιμετώπιση της έλλειψης δεξιοτήτων στο εργατικό δυναμικό. Η Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ΕΕΚ) στο Βέλγιο περιλαμβάνει υποχρεωτική εκπαίδευση έως την ηλικία των 18 ετών, με επιλογές διττής εκπαίδευσης για άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω. Η εκπαίδευση, η κατάρτιση και η απασχόληση διαχειρίζονται σε ομοσπονδιακό επίπεδο από διάφορους φορείς, συμπεριλαμβανομένων των υπουργών εκπαίδευσης και κατάρτισης, ενώ στον τομέα της ΕΕΚ κυριαρχεί η επίσημη πιστοποίηση. Το μικρό έδαφος της χώρας και οι ποικίλες γλωσσικές κοινότητες, σε συνδυασμό με τις μεταναστευτικές ροές, παρουσιάζουν μοναδικές γλωσσικές προκλήσεις.

Οι φορείς ΕΕΚ λειτουργούν στο πλαίσιο σχολικών δικτύων (τόσο δημόσιων όσο και επιδοτούμενων ιδιωτικών) και μοιράζονται κοινούς στόχους, πιστοποίηση και επαγγελματικά προφίλ, διατηρώντας παράλληλα κάποια αυτονομία, η οποία υποστηρίζει τις εκπαιδευτικές επιλογές των μαθητών και των γονέων. Οι στρατηγικές και οι πολιτικές που σχετίζονται με την απασχόληση και την ΕΕΚ διαπραγματεύονται με τους κοινωνικούς εταίρους, οι οποίοι συμβάλλουν επίσης στην οργάνωση προγραμμάτων εναλλαγής εργασίας-εκπαίδευσης και συνεχούς επαγγελματικής κατάρτισης.

Λόγω των διαφορετικών κοινωνικοοικονομικών συνθηκών, οι περιφέρειες της Φλάνδρας, της Βαλλονίας, της Γερμανόφωνης Κοινότητας και της Περιφέρειας της Πρωτεύουσας των Βρυξελλών έχουν διακριτούς στόχους και προτεραιότητες, οι οποίοι έχουν επισημοποιηθεί σε κυβερνητικές στρατηγικές που αντιμετωπίζουν ζητήματα όπως η εκμάθηση γλωσσών και οι δεξιότητες του εργατικού δυναμικού. Η έννοια της «σχολικής περιοχής» στις γαλλόφωνες περιφέρειες και η «φλαμανδική εταιρική σχέση διτλής μάθησης» στη Φλάνδρα διευκολύνουν τις περιφερειακές απαντήσεις σε συγκεκριμένες κοινωνικοοικονομικές και εκπαιδευτικές προκλήσεις.

Ακολουθεί μια γενική επισκόπηση του συστήματος ΕΕΚ στο Βέλγιο:

1. Τύποι ιδρυμάτων

A. Δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 3) και ορισμένα προγράμματα που προσφέρονται:

- **Τεχνική Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση:** Ένα σχολικό πρόγραμμα που προσφέρει μαθήματα σε τεχνικά θέματα, όπως πληροφορική, εφαρμοσμένες επιστήμες και οικονομικά. Στο τέλος του προγράμματος, οι μαθητές λαμβάνουν τόσο πιστοποιητικό επαγγελματικής κατάρτισης όσο και Πιστοποιητικό Ανώτερης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (CESS), το οποίο τους επιτρέπει να συνεχίσουν τις σπουδές τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.
- **Επαγγελματική Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση:** Επίσης σχολικού τύπου, το πρόγραμμα αυτό προετοιμάζει τους μαθητές για άμεση ένταξη στην αγορά εργασίας σε διάφορους τομείς (γεωπονία, βιομηχανία κ.λπ.). Οι μαθητές λαμβάνουν πιστοποιητικό επαγγελματικής κατάρτισης μετά από έξι έτη, με τη δυνατότητα επιπλέον έβδομου έτους για την απόκτηση του CESS.
- **Μαθητείες/Διπλά Προγράμματα:** Διαθέσιμα σε μαθητές ηλικίας 15 ετών και άνω, τα προγράμματα αυτά συνδυάζουν τη θεωρητική μάθηση σε σχολεία ή κέντρα κατάρτισης (π.χ. IFAPME, SYNTRA, ZAWM) με εργασιακή εμπειρία. Απονέμεται πιστοποιητικό επαγγελματικής κατάρτισης μετά από έξι έτη, με τη δυνατότητα απόκτησης του CESS κατά το έβδομο έτος.
- **Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (SEN):** Προσαρμοσμένα προγράμματα για μαθητές με σωματικές ή διανοητικές δυσκολίες, τα οποία προσφέρουν πιστοποιητικό επαγγελματικής κατάρτισης ή, σε ορισμένες περιπτώσεις, το CESS.

Β. Μεταδευτεροβάθμιο μη τριτοβάθμιο επίπεδο (ISCED 4):

Το επίπεδο αυτό περιλαμβάνει προχωρημένα προγράμματα που ακολουθούν την τεχνική και επαγγελματική δευτεροβάθμια εκπαίδευση, καθώς και ένα μεταπτυχιακό πρόγραμμα στη νοσηλευτική.

Γ. Τριτοβάθμιο επίπεδο (ISCED 5 και 6):

Η τριτοβάθμια ΕΕΚ περιλαμβάνει επαγγελματικά προγράμματα πτυχίου με έντονη έμφαση στην πρακτική εμπειρία, καθώς και διπλά προγράμματα πτυχίου ή μεταπτυχιακού που κατανέμουν τον χρόνο μεταξύ θεωρητικών μαθημάτων και κατάρτισης στον χώρο εργασίας.

2. Είσοδος και εξέλιξη:

Οι μαθητές ή οι εκπαιδευόμενοι εισέρχονται στο σύστημα ΕΕΚ μετά την ολοκλήρωση της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Τα επαγγελματικά προγράμματα (ISCED 3, στο BE-DE ISCED 2-3) προσφέρονται από την 9η τάξη ως σχολικά προγράμματα σε μαθητές ηλικίας 14 ετών. Τα προγράμματα αυτά έχουν έντονη πρακτική κατεύθυνση και στοχεύουν στην άμεση απασχόληση. Επιπλέον, υπάρχουν διαδρομές για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (SEN) που οδηγούν σε τίτλο σπουδών στα επίπεδα ISCED 2 και 3.

3. Διαδρομές:

Το σύστημα ΕΕΚ στο Βέλγιο προσφέρει διάφορες διαδρομές, συμπεριλαμβανομένων επαγγελματικών προγραμμάτων, τεχνικών και καλλιτεχνικών προγραμμάτων, προγραμμάτων μαθητείας και προγραμμάτων συνέχισης της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Αυτές οι διαδρομές έχουν σχεδιαστεί για να παρέχουν στους μαθητές πρακτικές δεξιότητες και θεωρητικές γνώσεις σε τομείς όπως η γεωπονία, η βιομηχανία, οι κατασκευές και η οικονομία.

4. Εκπαιδευτικά Προσόντα:

- Εστιάζονται στις ικανότητες που απαιτούνται για τη λειτουργία στην κοινωνία, τις περαιτέρω σπουδές και τις επαγγελματικές δραστηριότητες.
- Μπορούν να αποκτηθούν μόνο μέσω της τυπικής εκπαίδευσης.

Βαλλωνία (BE-FR)

Ευθύνες του SFMQ:

- Ανάπτυξη επαγγελματικών προφίλ που αντανακλούν τις πραγματικές συνθήκες εργασίας.
- Δημιουργεί προφίλ κατάρτισης για την ευθυγράμμιση της κατάρτισης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Εξασφαλίζει τη συνοχή μεταξύ των προσφερόμενων προγραμμάτων κατάρτισης και των υπηρεσιών απασχόλησης.

Ανάπτυξη προσόντων:

- Προφίλ επαγγελματών: Αναπτύσσονται στο πλαίσιο μιας Επιτροπής Προφίλ Επαγγελματών και επικυρώνονται από το Επιμελητήριο Επαγγελματών.
- Εκπαιδευτικά προφίλ: Αναπτύσσονται στο πλαίσιο μιας Επιτροπής Εκπαιδευτικών Προφίλ και επικυρώνονται από το Επιμελητήριο Διδασκαλίας-Εκπαίδευσης. Το Επιμελητήριο Επαγγελματών παρέχει ανακοινώσεις αντιστοίχισης για τη σύνδεση των επαγγελματικών και εκπαιδευτικών προφίλ.

Γερμανόφωνη Κοινότητα (BE-DE)

Ανάπτυξη προσόντων:

- Διαχειρίζεται το Ινστιτούτο Επαγγελματικής και Εκπαιδευτικής Κατάρτισης σε Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις (IAWM), σε συνεργασία με επαγγελματικούς κλάδους, εταιρείες και ενώσεις.

Σχεδιασμός προγραμμάτων:

- Τα προγράμματα επικαιροποιούνται με βάση τις ανάγκες της αγοράς, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις γενικές όσο και τις επαγγελματικές δεξιότητες.
- Η παιδαγωγική υπηρεσία του Υπουργείου της Γερμανόφωνης Κοινότητας διαχειρίζεται τα σχολεία δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με τρόπο παρόμοιο με τον ρόλο του IAWM στις μαθητείες.

Προγράμματα ένταξης και κατάρτισης:

- Προσφέρεται από τον Οργανισμό Απασχόλησης και Επαγγελματικής Κατάρτισης (ADG) και έχει σχεδιαστεί ώστε να ανταποκρίνεται στις συνθήκες της αγοράς εργασίας.
- Η ADG διαθέτει πιστοποίηση για την παροχή κατάρτισης σε τομείς όπως η καθαριότητα, οι εργασίες γραφείου και οι κατασκευές.

5. Διαχείριση της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης από τις Γλωσσικές Κοινότητες:

Φλάνδρα (ολλανδόφωνη, BE-FL): Η φλαμανδική κυβέρνηση εποπτεύει την EEK για τους μαθητές στη Φλάνδρα και τις Βρυξέλλες. Στις βασικές υπηρεσίες περιλαμβάνονται η AGODI (εκπαιδευτικές υπηρεσίες), η AHOVOKS (ανώτατη εκπαίδευση και εκπαίδευση ενηλίκων) και η VDAB (απασχόληση και επαγγελματική κατάρτιση).

Γαλλόφωνη περιοχή (BE-FR): Η διακυβέρνηση της EEK μοιράζεται μεταξύ της Κυβέρνησης της Γαλλικής Κοινότητας, της Περιφέρειας της Βαλλονίας και της COCOF (για τις Βρυξέλλες). Οι υπουργοί εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι υπεύθυνοι για τον καθορισμό της πολιτικής κατεύθυνσης και την κατανομή των πόρων.

Βρυξέλλες: Ως δίγλωσση περιφέρεια, η EEK στις Βρυξέλλες διέπεται τόσο από τις φλαμανδικές όσο και από τις γαλλικές αρχές, ενώ υπηρεσίες παρέχονται από φορείς όπως το VDAB και το Bruxelles Formation.

Γερμανόφωνη Κοινότητα (BE-DE): Η Γερμανόφωνη Κοινότητα διαχειρίζεται το σύστημα EEK και τις πολιτικές απασχόλησης, με τη συμβολή των κοινωνικών εταίρων. Το Ινστιτούτο Εναλλασσόμενης Κατάρτισης (IAWM) συνεργάζεται με επιχειρήσεις και κλάδους για τον σχεδιασμό σχετικών προγραμμάτων κατάρτισης.

Κάθε κοινότητα/περιοχή καθορίζει και επικαιροποιεί τα προσόντα EEK της με βάση τις τοπικές ανάγκες:

Φλάνδρα: Το VDAB διαχειρίζεται τη βάση δεδομένων «Competent», η οποία περιέχει επαγγελματικά προφίλ και συμβάλλει στην ανάπτυξη φακέλων προσόντων στο πλαίσιο της Φλαμανδικής Δομής Προσόντων.

Γαλλόφωνη Κοινότητα: Το SFMQ συντονίζει τα επαγγελματικά και εκπαιδευτικά προφίλ προκειμένου να ευθυγραμμίσει την εκπαίδευση με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, με τη συμμετοχή των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης και των κοινωνικών εταίρων.

Γερμανόφωνη Κοινότητα: Το IAWM συνεργάζεται στενά με επιχειρήσεις για τον σχεδιασμό προσόντων, ενώ ο οργανισμός ADG παρέχει προγράμματα κατάρτισης που ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας.

Ανάγκες της αγοράς στον τομέα του τουρισμού στο Βέλγιο

Ο τουριστικός κλάδος στο Βέλγιο αποτελεί ζωτικό συστατικό της οικονομίας, συμβάλλοντας σημαντικά στην απασχόληση και τα έσοδα. Ωστόσο, αντιμετωπίζει συγκεκριμένες ανάγκες της αγοράς εργασίας που διαμορφώνονται από τις μεταβαλλόμενες προτιμήσεις των καταναλωτών, τις τεχνολογικές εξελίξεις και τον αντίκτυπο της πανδημίας COVID-19. Ακολουθεί μια λεπτομερής επισκόπηση των τρεχουσών απαιτήσεων για δεξιότητες και προσόντα, των τομέων όπου παρατηρείται έλλειψη εργατικού δυναμικού, καθώς και των αναδυόμενων ευκαιριών εντός του κλάδου.

Τρέχουσα ζήτηση για δεξιότητες και προσόντα

1. Επαγγέλματα υψηλής ζήτησης:

Οι βασικοί ρόλοι στον τομέα του τουρισμού περιλαμβάνουν:

- **Προσωπικό φιλοξενίας:** Διευθυντές ξενοδοχείων, ρεσεψιονίστ και προσωπικό υποδοχής.
- **Υπηρεσίες εστίασης:** Σεφ, σερβιτόροι και μπάρμαν.
- **Ξεναγοί:** Επαγγελματίες με γνώσεις τοπικής ιστορίας και πολιτισμού.
- **Συντονιστές εκδηλώσεων:** Ειδικοί στη διοργάνωση συνεδρίων, γάμων και άλλων εκδηλώσεων.
- **Ταξιδιωτικοί πράκτορες:** Ειδικοί στον προγραμματισμό ταξιδιών και την εξυπηρέτηση πελατών.

2. Δεξιότητες που ζητούνται:

- **Δεξιότητες εξυπηρέτησης πελατών:** Απαραίτητες για τη βελτίωση της εμπειρίας των επισκεπτών και τη διασφάλιση της ικανοποίησής τους.

- **Γλωσσική επάρκεια:** Η γνώση πολλών γλωσσών (ιδιαίτερα ολλανδικών, γαλλικών, αγγλικών και γερμανικών) αποκτά ολοένα και μεγαλύτερη σημασία για την εξυπηρέτηση ενός ποικιλόμορφου επισκεπτικού κοινού.
- **Ψηφιακές δεξιότητες:** Η εξοικείωση με το ψηφιακό μάρκετινγκ, τα συστήματα ηλεκτρονικών κρατήσεων και τη διαχείριση των κοινωνικών μέσων είναι ζωτικής σημασίας, καθώς ο κλάδος στρέφεται προς τις ψηφιακές πλατφόρμες.
- **Τεχνικές δεξιότητες:** Εξοικείωση με συστήματα διαχείρισης καταλυμάτων, λογισμικό κρατήσεων και άλλα τεχνολογικά εργαλεία.

3. Προσόντα:

- Συνήθως απαιτείται το κατάλληλο σύνολο προσόντων, ειδικά στο πλαίσιο συγκεκριμένης επαγγελματικής εκπαίδευσης, η οποία συχνά αποκτάται μέσω προγραμμάτων ΕΕΚ ή εξειδικευμένων εκπαιδευτικών μαθημάτων. Για παράδειγμα, οι σεφ ενδέχεται να χρειάζονται επίσημη εκπαίδευση στη μαγειρική, ενώ οι διευθυντές ξενοδοχειακών επιχειρήσεων ενδέχεται να χρειάζονται πτυχία στη διαχείριση ξενοδοχειακών επιχειρήσεων.

Κύριοι τομείς έλλειψης προσωπικού

1. Εποχιακοί και προσωρινοί εργαζόμενοι:

- Ο τουριστικός τομέας βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στο εποχιακό προσωπικό κατά τις περιόδους αιχμής. Ωστόσο, συχνά παρατηρείται έλλειψη διαθέσιμων εποχιακών εργαζομένων, ιδίως σε θέσεις στον τομέα της φιλοξενίας και των υπηρεσιών.

2. Εξειδικευμένοι επαγγελματίες:

- Υπάρχει αξιοσημείωτη έλλειψη έμπειρων επαγγελματιών σε διευθυντικές θέσεις, όπως διευθυντές ξενοδοχείων και διοργανωτές εκδηλώσεων. Πολλοί εξειδικευμένοι εργαζόμενοι εγκατέλειψαν τον κλάδο κατά τη διάρκεια της πανδημίας, δημιουργώντας κενά στην ηγεσία και την εξειδίκευση.

3. Επαγγελματίες της μαγειρικής:

- Η ζήτηση για εξειδικευμένους σεφ και προσωπικό μαγειρικής παραμένει υψηλή, ιδίως σε περιοχές γνωστές για τη γαστρονομία τους. Πολλά καταστήματα δυσκολεύονται να βρουν κατάλληλους υποψηφίους που να μπορούν να δημιουργήσουν αυθεντική βελγική κουζίνα.

Αναδυόμενες ευκαιρίες

1. Βιώσιμος τουρισμός:

- Καθώς οι ταξιδιώτες δίνουν όλο και μεγαλύτερη προτεραιότητα στη βιωσιμότητα, παρατηρείται αυξανόμενη ζήτηση για επαγγελματίες που μπορούν να εφαρμόσουν

φιλικές προς το περιβάλλον πρακτικές στον τουρισμό και τη φιλοξενία, συμπεριλαμβανομένων ρόλων στον σχεδιασμό και τη διαχείριση βιώσιμων ταξιδιών.

2. Ψηφιακή μεταμόρφωση:

- Η στροφή προς την ψηφιοποίηση έχει δημιουργήσει ευκαιρίες σε τομείς όπως το ψηφιακό μάρκετινγκ, η διαδικτυακή αλληλεπίδραση με τους πελάτες και το ηλεκτρονικό εμπόριο. Οι επαγγελματίες με δεξιότητες σε αυτούς τους τομείς γίνονται όλο και πιο πολύτιμοι, καθώς οι επιχειρήσεις επιδιώκουν να ενισχύσουν την παρουσία τους στο διαδίκτυο.

3. Συμμόρφωση με τους κανόνες υγείας και ασφάλειας:

- Στον απόηχο της πανδημίας, υπάρχει αυξημένη ζήτηση για επαγγελματίες που μπορούν να διασφαλίσουν τη συμμόρφωση με τους κανονισμούς υγείας και τα πρωτόκολλα ασφάλειας στους τομείς της φιλοξενίας και του τουρισμού.

4. Πολιτιστικός και βιωματικός τουρισμός:

- Το αυξανόμενο ενδιαφέρον για τον πολιτιστικό και εμπειρικό τουρισμό δημιουργεί ευκαιρίες για επαγγελματίες που μπορούν να σχεδιάζουν και να διαχειρίζονται μοναδικές πολιτιστικές εμπειρίες, όπως τοπικές ξεναγήσεις, γαστρονομικές εμπειρίες και πολιτιστικές εκδηλώσεις.

TourX

www.tour-x.eu

CAMERA DI COMMERCIO
ITALO - ELLENICA DI SALONICO

IME GSEVEE
Small Enterprises' network
in Greece

CONFINDUSTRIA
Veneto SIAV s.p.a.

